

НЕНАД ГРУЛИЧИЋ

СНОВИЉЕ

Глас српски
БАЊА ЛУКА
1998.

НАДОХВАТ ДУШЕ

ЛОТОС У ОГЛЕДАЛУ

Кад год би отишла на кратко од мене,
из топлог крила под крошњом у прозору,
из насмејане пажње у рукама на лицу,
из милости у отвореним зеницама и грлу,
кад год би прхнула у остатак дана
што се преслатко сурвао у нас
и одмотао до задњег маха страсти,
кад год би нестала до сутра,
до нове чаролије времена и тела,
до преплетених, у гласовима, душâ,
кад год би сишла низ моје руке
у сунчане леје живота да пронађеш и засејеш
дане што си некоћ загубила,
кад год би, кажем, удаљила се телом
и оставила жар распириван
сваким новим сусретом,
кад год и кад год,
увек си остајала припијена уз мој дах,
као лотос на огледалу,
као зора уз дан,
а опет у покрету жива вода од извора до ушћа,
као пчела око младе кадуље
или мед на врху језика,
као звук прелог грозда у твојим
сад већ опеваним устима,
ти, опуномоћена силом целог века,
уacroћена миром који се пресуо из облика нирване,
савладана љубављу која је родила саму себе
и сад се попут сунца јавља у ритмовима
кроз напупеле облаке
и њихове убрзане, под ветром, сенке
на планинама и увалама,
на трговима и касарнама у смотрама,
ти, љубави, која остајеш и кад одлазиш,
која се бистриш као локвица под мокрим кестеном,
која си цилик дуката на мермерном столу
пуном хлеба, јутра, вина и круне,
ти, непоновљива антилопо у скоку
преко моје сени на другу обалу сна,
ти, драгано моја, озвездана дивним чулима
у градовима и државама опустошеним

бесловесном политиком и новцем,
ти, нежности раног јоргована у носницама деце
што хитају на часове историје,
ти што луташ у мени као крдо ирваса падинама
у новом галопу крви
крз преостале године и године,
крз размењене и спојене ауре над аурама,
ти која и кад одлазиш – остајеш,
ти, нова срећо, откривена у датуму једног
заборављеног годишњег доба,
без знака и плана,
у малом месту под брдом,
међу људима који су дошли
да заврше мале послове и
празни оду својим путем у маглу,
кад год би нестала на трен, на дан и дуже,
увек би остала и заспала
у мени који те чека и кад си ту.

ЗАЗИВ

Неизрецива промено,
долазиш са пеном водопада
што с планине сипа вучју росу
и химну зоре кроз две укрштене дуге,
боголика насладо у гласу
од живог полена на ветру
у носницама и очима отвореним за екстазу
што стиже изненада као гром са звезде,
ти, милошто којом се штитим као тамјаном
кад меланхолија дође по своје
и посребри ми стих,
непојамна измено у дану
кад се рушио свод речи
и несрећа хрупила у наша срца и напеве,
у непознати језик што спаљује
чисто надахнуће као да га и није било,
тотална римо са завршним слоговима
од смарадно бистрих грлених жица у сумрак,
у славу ваздушних струја што доносе со
и мирисе бибера
у чуновима попрсканим крвљу и вином
са острва где тотемске игре
подсећају на дечје чарке,
а све је заправо ни рат ни мир
између којих пролазе каравани
са мусавом нејачи и товарима у којима
лупкају и суше се полизани дрвени тањире,
ти, посестримо месечине,
под којом шимшир отвара пупољке
и невиним нектаром пуже
у заборављене битке и ране
на бедемима и покретним мостовима
са атовима од жада и бакра,
обележена изнудо са висине,
треба ми твоја вера у моју нејасну реч,
у мој дах испред потере
преко ледине ка обали мора
до цркве уз коју бди једна мања,
а старија седамсто четрдесет три године,
треба ми знак на твојој усни
за очевид срца што је тукло
као бумбар под ситом

док се тело пело уз литицу
до дивног виса где мирује чудотворна икона,
треба ми твоја молитва – сестра мојој
у подне на Видовдан
у манастиру Савина у Боки
када се пламичак свеће претварао
у живу сузу до звона,
а у малим грудима као мех
у ковачници поред потока
пуног платинастих пастрмки
где насмејан и ознојен у гаражи ковач
узима јабуку са храстовог трonoшца
и гаси шљаку у грлу,
пренежна омаглице,
у клисурама и шкрапама,
крени за мојим лицем до рта
где изгрева дивљање над пределима,
у римованим песмама пресутим
у голи живот и обрнуто,
у љубав лета са пахуљама из јануара,
прати ме, о, дарована,
са шналама од метвице изнад ува,
до ухерице иза чијег окна клија
царство над успоменама и сновима,
на изненадном хоризонту са залисцима
васкрслих душа као црвенило око месеца,
у зеницама које видеше пропаст у датуму
распетом између анђела и демона,
али не би крај већ почетак,
неукротива заседо,
следи ме на ногама са дивним воњевима
од горобилја и младих кљунова
у гнездима на врлетима,
у долинама где додоле одјекују
на лепим језерима и обнављају бол
за изгубљеном отахбином,
прати ме са задатком да чула осете
тектонско померање тла када ходиш
ка масивима сложеним изнад велике воде
као злаћане пите на недељним ручковима
поред крчага очевог белог вина,
обнови се у призваној музици света,
учворена у клинчу два радосна срца
што пливају у светлости као зазиви
између сваког слова у овој песми.

НАДОХВАТ ДУШЕ

Сада си ту, на мојој обали,
пристигла у песми с брега,
на таласу бола у облику потковице,
ти, предивни сливе чула под крошњама у цвасти,
ти што подижеш обрве као сумрак
понад долина и сенчиш моје лице у горама,
ти, расута ђинђуво смеха
чије коштице купим на коленима
и поглед подижем ка рујнонежним уснама,
ти, скривена пећинице у очима што шире
златасто мастило на пергаменту чула
и преузимају слатки расап надахнућа
спуштајући се на земљу низ рајски
укус бадема поред цвркута и зоре,
ти коју пијем удаљену на меридијанима успомена
и притежем уз преостали кланац срца,
ти коју узимам као што простор прима птицу
у свој слап из онога дана
пуног светлости и судбине,
дана када сам те први пут видео и узео жедан,
када си устала и усправила се
као светлост над шумама,
изјутрено и меко,
у лепо притегнутим сандалама
на још лепшим ногама,
кад си се окренула око себе и заборавила све,
и кад сам те повео у живо зеленило љубави
што не зна за измену годишњих доба
већ је увек у гранама петог,
а све то дотад ниси знала,
само си слутила да ће се једном,
у сред младости, појавити ветар
и учинити да устанеш над људима,
јер ти си одлазила и враћала се
у дијаболични смирај ништавила,
у распете немогућности да се
зацели дивљи прелом поноса,
у бахати облик среће напуњене привидом,
али, овога пута, била си одбегла задњи пут
да би пошла за мојом сенком
и дохватила њен врх – мој топли,
твојом амброзијом, још нељубљени,

као врат, стих од којег си, гле чуда,
у првој песми већ допола била нестала
и намах се вратила и загрлила ме
зазиданог у телу испод бурних облака
у грмљавини чија химна преобразила је бол
и однела нас у плаветнило без имена.

БРИД

Само ти,
бескрају мој нежни,
одувек само ти,
туго у одзивима,
само ти можеш да ме родиш
и однинаш на нули,
ужарена леднино у спасу оберучке,
на крају душе тајно бисера,
ти лаконога нирвано,
опроштај си у заносу,
али болиш,
и нема те увек,
као киша потапаш мушице
на цвећу ока мог заспалог
у мору нектара,
само ти, похото,
показујеш пламено зубало у сумрак,
а ништа о томе не знаш,
и бридиш.

Ништа,
краљице избира,
ни жиг што остављаш не препознајеш,
а бледиш и нестајеш у дроњцима муња,
у белим минђушама облака,
у музици са тераса,
само ти, врела купино,
у пурпурном диму над казанима,
у лепим забитима где мед
кључа под црвеним крошњама,
али ти о томе ништа не знаш.

Ништа је све
и ту се додирујемо.
Ко исплаче сузу љутицу
– ево му дан,
ко радосницу
– ево му ноћ.
Само ти, побуно моја,
мокра кошуљо на ветру,
само ти зриш у невреме,
на мразној суврелици,

у порезаној ноћи ирваса,
у туђим завичајима,
само ти,
ти и ти,
лелеку мој на падинама,
згужвано снопље сунца
у маглама на моме лицу размраченом,
у песми над гајевима.

МЛЕЧ

БОГОРОДИЦА САВИНСКА

Богородице Света Савинска,
чудом се Твојим спасих невоље,
из срца слабог нестаде стиска
и све наједном крену набоље.

Попут вихора тело се прену
и пређе беспут времена земног,
заправо, све се случи у трену:
Постадох срећник из бића грешног.

Не знадох да си чудотворан врт
кад ступих к'о дечји потез кистом:
Ал' случајан час закон је утрт!

Јер, све од каја иде ка истом,
ка сили Бога чија си рука,
пречиста сузо са мог јастука!

НАДАХНУЋЕ

Сунце над валом као млада мишка
пучином жада ка мом духу плови,
песма се свија од светлосног вишка
надахнућа што начне и обнови.

Пучином жада ка мом духу плови
и врт, с острва, у сунчевој моћи
надахнућа што начне и обнови
у сили Бога што ће опет доћи.

И врт, с острва, у сунчевој моћи,
у мом се скуту златном пеном леска
у сили Бога што ће опет доћи
у љубави чистој, у милини блеска.

У мом се скуту златном пеном леска
и месец с вала што у аорти ври,
у љубави чистој, у милини блеска,
као што дете у крилу мајке сни.

МЛЕЧ

Далеко, предалеко,
а ту уз мене, сасвим,
тиња несводив неко
што пали се и гаси.

Час ватра, у том жижак,
звезда и угарак њен,
посечен брз пламичак,
вечност везана у трен.

Господе, самери све,
додај ми једину реч,
да песма сама се, гле,

ни из чег створи у млеч
којом се мијем безлик,
мален, у Теби велик.

СВЕ

О, милости моја, хармонијо, свете,
савршенство смене и ноћи и дана,
зеницо пахуље – трули бели цвете,
месечино – пего сунцем изридана.

Савршенство смене и ноћи и дана,
о, таласи мора гладни младе зоре,
месечино – пего сунцем изридана,
ти, љубави пуста сишла у поноре.

О, таласи мора гладни младе зоре,
музико – путањо лептировог лета,
ти, љубави пуста сишла у поноре,
окрепи ме новим секундама света.

Музико – путањо лептировог лета,
смрти обнажена римама славуја,
окрепи ме новим секундама света,
колосима срца и небеског руја.

МОРЕ И ЈА

Ево ме, свете, откуд?
Море се пени отуд.

Дивно ка мени стиже,
душицу талас диже.

У мору со ме такне,
на валу Господ зракне.

Драгањем вода плави:
волумен тела слави.

На свету – зар само гост?
Или сам нечији мост?

Са овим не знам како?
Господе, зар је тако?

Море сад јаче пева,
људски је језик плева.

Песнику тек понешто
прође кроз то решето.

Дистих се валом надме
да тајну света дадне.

Ал' оно што остане,
то тек песмом постане.

Ево ме, свете, отуд.
Море се смеје, откуд?

ЕПИФАНИЈА

Ледна гранчица, у врућици,
међом светова такла ме тек,
к'о жалац смрти у лирици,
лунин пољубац – ту а далек.

Међом светова такла ме тек
пустошна љубав и одзив њен,
лунин пољубац – ту а далек,
цик огледала и сна у њем'.

Пустошна љубав и одзив њен,
скерлетни припев у доласку,
цик огледала и сна у њем',
човек-ореол у довратку.

Скерлетни припев у доласку,
сенка што висом није нигде,
човек-ореол у довратку,
прекорачен праг и крај игре.

МИЛОШТА

Ништа није прошло, све се обнавља,
и нити ће икад проћи било шта,
увек срећа нову несрећу справља,
а несрећа срећи буде милошта.

Ко не позна ово нек' се не лаћа
озбиљних збитија, њихових мена,
што се некад збило, данас се плаћа,
никад доста истог лова и плена.

Ех, када би живот правица био
па се знало: Нема више поново!
За такав бих живот крвцу пролио.

Јер шта ће ми житак ког је болов'о
неко пре менека. Хоћу нови врт
у којем се знаде да је газда смрт.

ГОЛУБ И ЗМИЈА

Не бој се људских подвала,
оне ће закратко сјати,
овде је друга обала,
одавде божанско чати.

Не бој се туђе сујете:
и она слепило има,
и мржња чак док трује те
остани чист у мислима.

Не бој се брзе промене:
ни оне што излаз нема,
јер свет се очас окрене

и све буде како треба.
Ма како живот ћарлиј'о,
не бој се, голубе-змијо!

ПЕСМИН ЈАВ

Шта сам уснио, мила мати,
камо ме носе трнци-часи,
коме ћу *срце лудо* дати?
Тајано стижу полугласи.

Куда ме носе трнци-часи,
ко ли ми се то причуо сад?
Тајано стижу полугласи:
поново самом себи страд.

Ко ли ми се то причуо сад,
у чијем виру дави се слив?
Поново самом себи страд,
ономад мртав, сад чудно жив.

У чијем виру дави се слив?
Месец к'о усна диже се плав,
ономад мртав, сад чудно жив.
Зар такав бива песмин ми јав?

Месец к'о усна диже се плав,
на мору траг му нов се злати.
Зар такав бива песмин ми јав?
Шта сам уснио, мила мати?

ВИЉЕ

Уснила ме луда вила
да испијам златни пехар
и у власти пјаних сила
прелазим из сна у несан,

у распету недођију
измеђ' виља и живота
где се душе у обиљу
сјајакају од грехота,

где су звуци невид-звона,
а мириси свлак небеса,
где реч није рана бона,

већ ките се свуд чудеса:
Два-три сунца и престопа
рука Божја, нетелесна.

ЛУДА ПЕСМА

Чудило се лудило
шта је све изгубило
па чим се пробудило
овако је судило:

Једна кућа друмуша,
испод прага чумуша,
у соби виленуша,
на крову карбитуша.

Иш-пиш, кућо јездава,
све ми је сад бадава
кад у теби не спава
моја драга пегава.

Повукло се лудило
к'о да с' није будило,
све се живо чудило
где ли се загубило?

ВАЈ

Опој ми душу, мајко,
ено је на врх коца,
обоје нас ће тај што
уби и нашег оца.

Опој ми срце, сестро,
стрељано поврх села,
што се као повесмо
распрело у анђела.

Опој ме, мртви оче,
тобом којега нема,
мноме још предак јоче
све и до аскурђела.

Десет колена наших
опој ми, оче мртви,
десет легенди страшних
рођених после смрти.

Опој нас, вељи Боже,
васцели народ клети:
зар нас ни ти не можеш
молитвом вазнијети?

Господе Боже, опој,
несрећу опој српску,
даруј нам, Боже, спокој:
под водом барем трску!

ИЗ СТАРЕ СВЕСКЕ

Нестала река – снег је по дну,
један се живот пита где је,
предео јављен у давном сну
говори да *пропало све је*.

Један се живот пита где је:
из свеске старе, из сваштаре,
говори да *пропало све је*,
гомјенички вир и маштање.

Из свеске старе, из сваштаре,
наједном грне Приједор мој,
гомјенички вир и маштање:
лиле разгара ојкачки пој.

Наједном грне Приједор мој,
откључан приказ и далек пут,
лиле разгара ојкачки пој,
очева усна и стршљен љут.

Откључан приказ и далек пут,
у псовци матер, сунце и кру',
очева усна и стршљен љут:
нестала река – снег је по дну.

МОЛЕБАН

МЕСЕЦ НАД МОРЕМ

Месец се диже са планине,
драгана са мном гледа призор,
мало по мало луна плине
све већа – као песмин извор.

Море је поље надахнућа
по коме већ се уштап злати
као путељак из беспућа
којем се песма сама врати.

Обала нема скочну даску
да нас мале ка луни хитне,
ни ноћ глумца да стргне маску

са лица тајне неумитне.
Месец наставља стару кретњу,
драгана и ја нову шетњу.

НЕНАД

Уловљен зеном ока твога,
вратих се у се, у диван дан,
песма је нашла врата Бога
у гледу што је ненадан вал.

Вратих се у се, у диван дан:
море се пени, дави се спруд
у гледу што је ненадан вал;
с тобом без песме ја немам куд.

Море се пени, дави се спруд,
ти пливаш као молитвом чтец,
с тобом без песме ја немам куд
у овој игри к'о луди жрец.

Ти пливаш као молитвом чтец,
пуниш ми душу музиком сна,
у овој игри к'о луди жрец
клати се месец са морског дна.

Пуниш ми душу музиком сна,
волим те просто – у три слога,
клати се месец са морског дна
уловљен зеном ока твога.

ЕДЕНСКИ ВРТ

Зар због ситнице, љубави еденска,
зар због глупости која ни то није,
зар због трепета што се невин вије,
зар због лудости која је небеска?

Зар да на прагу заигра нам мечка,
зар да сујета сву милост попије,
зар да нам снагу туђа немоћ рије,
зар да се живот разбије ко звечка?

И зар у очи пуна шака песка,
зар иза леђа: *Ко се задњи смије...*
и зар отров из медоносног врѣска?

Зар нам већ доста досад било није,
зар нам се срећа не створи из блеска,
и зар заједно није безболније?

МАБИЈА

Допевати твоју лепоту би било
исто што и дуги рашчинити боје,
али ето кушам – па ма шта се збило,
да украдем урок из мађије твоје.

Исто што и дуги рашчинити боје,
тако ћу кроза те ја недрити речи
да украдем урок из мађије твоје:
да постанеш чиста – мелем што све лечи.

Тако ћу кроза те ја недрити речи,
иако далеко од мене ћеш бити,
да постанеш чиста – мелем што све лечи
док се борим за те на претанкој нити.

Иако далеко од мене ћеш бити,
твој осмех и очи – ко кестени врући,
док се борим за те на претанкој нити,
мени тек у риму заувек ће ући.

ДОДИР

Отишла си на југ, са севера, нагло,
као птица коју тера ледна туча,
остала је твоја порука, о, магло,
да за нашу љубав ипак нема кључа.

Нека трепне Господ у твојем милом ходу
и нека се море расточи у боје
када твоје тело такне хладну воду:
можда ћемо тако таћи се обоје.

МОРСКА СО

Пурпура море, сребрнасто,
одонуд бела барка, лако,
со на обали, иглично,
светлуца као ситно стакло.

Моја драгана мокрих ногу
гази по ињу испод сунца,
по неком чудном се налогу
и она смехом засветлуца.

Узвратим па јој приђем нежно,
корак по корак – све по соли,
рана на пети, неизбежно,

пецкаво мокра јаче боли.
Нестаде бол ми сасвим, на трен,
чим жалацну слан пољубац њен.

МОЛЕБАН

*Прими ме за свој сто и удри,
не праштај ништа, већ ожежи,
кајан те љубим сам на бури,
свилен ми гајтан јаче стежи.*

*Прими ме за свој сто и удри,
нек' засја муња – крв чеона,
осветли, Боже, о, премудри,
очисти тела од демона.*

*Прими ме за свој сто и удри,
ударац нека рашчини сто
и моје бубе у главурди*

*к'о свице ноћу – е то је то!
Опрости, душо, грешнику свом,
песник зна да свет нам није дом.*

ОПЕТ

Бар најави да одлазиш,
да пакујеш суште прње,
и не скривај да не мариш
за мој вапај, речи крње.

Бар залупи врата јаче,
нек' отпадно успомене,
кад све иде наопачке
нек' процвета понос жене.

Довиђења, странпутице,
тамна горо, лавиринте,
већ изгризох заноктице

сипајући литре тинте
на хартију за твој сонет
што ће ми те донет' опет.

ХЕЛЕНИНА ИСПОВЕСТ

Ти си мени одсекао
обе ноге, обе руке,
па ме тако спаковао
у кутију без по муке.

Патрљак сам без језика,
не смем речцу ни дунути,
на свету сам без свог лика,
ђаволи ће те пљунути.

О, проклети да су часи
када сам те упознала:
не знам ко си, не знам шта си,

куд те нисам укокала!
Све што чиниш – бесмислица,
ти си човек с умрлица.

ПСОВКА

Нагло измењен ритам дана:
лудило што се срећом зове,
душа у носу – утерана
фијуком псовке сасвим нове.

Лудило што се срећом зове
и морске вале диже на хрид
фијуком псовке сасвим нове
чије слепило отвара вид.

И морске вале диже на хрид
питање: Где је љубав моја
чије слепило отвара вид?
Одговор нема свог спокоја.

Питање: Где је љубав моја (?)
одасвуд ресе Божји знаци.
Одговор нема свог спокоја
у новој свађи – старој замци.

Одасвуд ресе Божји знаци.
Који су путеи таквог плана?
У новој свађи – старој замци
нагло измењен ритам дана.

СВЕТСКИ ПРЕПЕВ

БОЉИТАК

Боље је да сам садио
и чичак и чкаљ,
него што сам славио
изнад главе маљ,

а да ништа не знадох
о завери браће
којима све предадох,
све у име ћаће.

Диж' се, оче, из гроба,
браћа ме дотукоше,
опет живот испробај,

рано те одвукоше.
Цео народ чуди се
што за тобом убих се.

ШИЛОК

У бокелској вароши
распињу ме раскоши.

Све док шилок не дође
одмор слади к'о грожђе.

Ал' чим шилок пристигне,
худ ми живот подригне.

Свукуд луда промаја,
главом витла омаја.

Покрај мора бежим млад,
ал' и ту је шилок-гад.

Цепа длаку на троје,
а за живце отров је.

Депресија у том ће,
хистерија клокоће.

Удави се задњи чун,
ништавила већ сам пун.

Збогом светски вртови,
мноме кевћу хртови.

Рај је паклу родбина,
а Тартар хладовина,

Кербери су вицеви,
сабље – слатки шпицеви

у односу на ово:
Богда шилок болов'о!

ГЕНИЈЕ

Тог генија требаће
чувати за недаће.

Ову луду, побогу,
згазити к'о стоногу.

Генија ти припази
да тајну не исплази.

Од будале хватај штос:
биће триста од јутрос.

Титрај јајца генију,
извућићеш премију.

Очице ти испале,
клони се те будале.

С генијем покажи се
– па то данас тражи се.

Удомити којега?
Чија слава довека?

Од једног до другога
само корак, забога!

ОСВЕТА

Променићу токове,
историјски лопове,

чудесима несреће
што се с тобом доврће.

Изменићу проценте,
угрувани доценте,

политичким нулама
и њиховим хулама.

Избрисаћу наслове,
о, медијски пацове,

од којих је народ луд
па сад више нема куд.

Провалићу трезоре,
потплаћени цензоре,

у ком шуште шилинзи,
твога посла дриблинзи.

Вратићу ти дугове,
отаџбински џулове,

за крваву 'аљину
и спискану Крајину.

СВЕТСКИ ПРЕПЕВ

Без папира нигде ја
не мичем се, мој баја.

Јер, може се случити
да ћу се напучити,

надахнуће да ће ме
напасти из заседе.

А бранити треба се:
у се, на се, пода се!

Кад год можеш заложити,
много пута помножити:

чорбу, брљу, коленца,
црног трача два венца.

У наске ти као слап
живот пада наискап:

историја медена,
политика јебена,

па образи за новце
и опијум за овце.

Нека трба пуна је
да потомак не хаје.

И огрни свачим се,
нема оно: Свлачим се!

На се мапе-шљокице,
и ђинђуве-бомбице,

само вукљај, товари,
ништа не заборави.

Стижу вести – откоси:
метак срећу доноси.

На цени је издаја:
а шта ће ти два јаја?

Оба продај туђину
да унуци изгину

без рова и отрова,
све по плану скотова.

Квоца стара Јевропа
да без ње је све тропа,

шљиве неће родити
ако Лондон попизди,

нит' ће жито да класа
ако Сенат изгласа.

Поштуј светске лидере
из ложе за педере,

клањај им се довека,
то је, бре, за човека,

па пода се – брата два,
протуве и ујака,

дижи курве шпијунске,
доушнике бријунске,

одувано паперје,
без корена иверје,

криве Дрине, белеге,
кетмане и пребеге,

љуби, мути, како знаш,
срећковић си, човек наш.

Народ српски притисни
па му душу истисни:

некад био народ твој,
сад си сасвим други сој.

Нови светски поредак
сад је и твој испрдак.

Већ се види са Марса
шта доноси та фарса:

пехар демократије
од чисте сатаније

из које се пије жуч
за припремљен нови пуч

у Гвинеји Бисао
(о томе сам писао

на примеру Косова
– игри светских босова).

Оловчицу зато ја
шиљим опет, нек се зна,

да на флоте НАТОа
хитнем с мога платоа

седмерчиће опасне,
лирске муње обласне,

ја локални геније,
сведок светске премије.

Како? Откуд? За кога?
За смак света, дабогда!

ПИСМО ВЕРГИЛИЈУ

Изгледа да ништа се
променило није
од Уба до Киншасе,
драги Вергилије.

Толико је векова
стукло се на свету,
човечуљак изнова
све на своју штету.

Нешто фали људима,
душа им смрдуцка,
мада влада чудима,
човечић серуцка.

НАУК

Суштинице злокобне,
откуд опет 'вамо,
остав'те нас поподне
да се наспавамо.

Уморни смо животно,
ноћу лелечемо,
дај бар дању комотно
да се нахрчемо.

Историја-сестрица
учи нас почетку:
да је стварност мерица
свакоме напретку.

Уздајмо се у ништа,
од нуле се креће,
ветар пере згаришта
у грохоту несреће.

ГАБАН

ФРУЛИЦА

Покрај мене нешто клону
па се намах к небу диже:
миш-габањак налик слону
сурличицом облак лиже!

О, радосне заноснице,
чарне слике, габаљуше,
због вас мезим заноктице
огуљене с врха душе.

Ја заволех вилинчицу,
а умакох женидбици:
Зар не рекох бесмислицу
у љубавној кочијици?

Ено слонче јоште лети,
љубичаста има крила,
к'о да није при памети:
На зрак сунца атерира!

Зраком другим к њему хитам,
верем се и узвикујем:
Причекај ме да те питам
да л' да волим ил' болујем!?

Слонче што је мишем било
на месечев зрак сад скочи:
Срце ми се отопило,
за те дајем своје очи!

О, радосне заноснице,
пахуљ-жеље, габнулице,
још те љубим, поноснице,
у рупице рај-фрулице.

АПСОЛУТАК

Умилнице врсна моја,
о, сунчева пригревице,
љубо цветна са осоја,
нектарчићу са метвице.

Долазиш ми преко зора,
из сна лисних зачудница,
из сновиља мора, гора,
с росе цмокних зазубица.

Ах, полене ветроносни,
умочена кришко хлеба
у пенушни мед сладосни
моје душе све до неба.

Ојутрице срцолика,
ти дарујеш саћно време
у ком роним из твог лика
пронашавши своје семе.

Подрхтавам к'о латица
кад стабалце такне зверић,
такав летим к'о златица
с кромпир-цвета па на церић.

Ај, драгуљко, млечанице,
роморанко славног веза,
у ранама мелемнице,
вазноси ме сладна језа!

Ти си сушти свитак Бога,
апсолутак преко мере,
и још више, изнад тога,
ти си словце моје вере.

Нектарчићу са метвице,
љубо цветна са осоја,
о, сунчева огревице,
умилнице прва моја.

МИЛПОЈ

Чекам твој гласић – милпој,
смејуљак росни – прсак,
сладушни зевих – ах, јој.

Нема те – свет ми мрзак,
телефон ћути – шоња,
гадан је баш – дрзак.

Где ли си ти – моја,
чије те око везе,
долази брзо – одмах,

без тебе сам без везе.
Још ниси ту – где си?
Секунде ми се кезе.

О, Боже, на небеси,
нека ми намах бане,
нека ме и удеси

пољупцем са стране.
Чују се људи вани,
пахуље прозор хране,

одбројани су дани,
готово са мношћом је сад:
Она негде дивани,

и гледи је неки гад.
Долази кад ти кажем,
силни ме черечи јад,

целу ћу да те смажем
– онако да те нема.
Немој да ти покажем

шта ти се све спрема!

МАТЕРИНА ЗАВЕТРИНА

У габанској заветрини,
где пољупци медно слећу,
двоје к'о у материни
потпирују своју срећу.

Њена усна, руј-јагода,
с његовом се уцељује,
он за узврат (без навода)
под струком је габанује.

Њени гласи – жива звонца,
а покрети као ласте,
трза-воза док он квоца:
Чуда с чудом ту се пласте!

У габанској заветрини,
где љупчићи мазно слећу,
двоје к'о у материни
габанују своју срећу.

ЧЕГРСТ

Ничије ме не сме раме
нишанити из даљине,
нико не сме дрвље на ме,
несреће и смишљотине.

Ти познајеш облик среће
што нас нектар-крвљу носи,
не дај да се чегрст креће
ка главама да их коси.

*Немој да с' поубијате
док ја отуд назад дођем*
– рече демон к'о из канте
знајући за царско грожђе,

рајске часе, слатке баје,
наша лица привинута,
чулне срси и титраје,
и пољупце по сто пута,

разговоре Божјег дара,
удивљене очи, трепке,
профил миља, анфас чара,
залогаје ноћне, крепке.

Познато је да се срећа
круни и кад мислиш да је
нерушива и највећа,
кад се сама собом даје.

Тад је треба сачувати,
не хитрити пренаивно,
јер главом се лако плати
– а било је бајно, дивно.

ЖИТАК

Кретало се срце једно
од немила до недрага,
часком врело, часком ледно,
побегло са кућног прага.

Родио се у том габан,
одбити му не мо'ш перца,
више ћошкаст него раван:
апсолутна једна речца.

Сам му живот потпирује
све судбинске квалитете
и габански измирује
нове грешке и заплете.

Тако срце осетило
да вољено јесте збиља,
мало му се помутило
од лепоте и обиља.

У срећи се не узноси,
о, габанско срце мило,
срећа каткад срећне коси:
ваљда си то научило?

У несрећи, пак, не падај,
није све баш тако црно,
трачак беса брзо свладај
– и живот се већ обрн'о!

Клацкалица јесте житак,
час је горе, а час доле,
некад болни неумитак
и често без своје школе.

О, габанске чаролије
у јесени пуној жада,
о, несносне мудролије
док љубовца недуж-страда.

Ти, габане, можеш само
тмасте вале умирити,
загонетним својим пламом
поетику распирити.

Чашу првог задовољства
до дна немој ти попити
– то је закон стихотворства
што ће ретког особити.

Подигнимо зато чашу
наливену оном првом
за габанску душу нашу
натруњену Божјом мрвом.

ГАБАНЧЕ

Ма тек што си отишла
већ сам те пожелео,
и већ, чуј, необична,
над песмом занемео.

Невидљиве маказе
самоћу ми стрижу,
кажем себи: Мамлазе,
то те казне стижу.

Љубио си, Ромео,
ал' овако ниси,
сам си себе омео:
глава опет виси!

ЛУМПЕРАЈ

То песништво није, вај,
већ је лирски лумперај,
знаш, кад хоћу, почуј, глај,
пакао је што и рај.

Дирнеш ми, на пример, јај,
савијем се у бескрај
па исплазим у дрхтај
– остало и не гледај.

Елем, то је тај титрај
што смирује луд русвај,
е, ту ме ти сачувај,
па фрулицу затим дај.

ЧАПРА

МАНИФЕСТ

С почетка пишеш, касније певаш
– рекао Паунд, чуо понеко;
ти можеш на то и да се зезаш,
али припази: Езра је неко!

Његово слово – за песму закон
без којег нема језичког слада,
манифест, дакле, судбински заклон
када те сколи човечја правда.

Слободно нека певају верси,
хватове риме понекад разбиј,
ма шта да ти се при томе деси

песничку слику до краја развиј.
Не бој се да ће нестати речи
за сонет што те границом пречи.

ЗВРК

Рима може, знам,
и у петерац,
и такав је рам
за њу безмерац.

Увек ми се стих
дао к'о жена,
много пута, их,
рана љубљена.

Ој, петерче мој,
ситна полуго,
диван ти је крој:

нећеш задуго.
Крешем ти у брк:
Сонет с тобом – зврк!

ДАБОМЕ

Мој се дух још игра,
још има дечји дах,
још је неозбиљан:
тај не зна за узмак.

У стиху шестерцу,
он је, дабоме, жив,
налик белом перцу
на ветру, несводив.

Ено га лети сам,
нико му не треба,
још ће ме бити блам

што лети до неба!
Спуштај се, чујеш, глај,
песми је ево крај.

БУБЕ

Из радосне пустаре
нахрупиле зунзаре.

Једни кажу: песме су
што живе на небесу.

Други, опет, снови су,
апсолутно нови су.

Трећи веле: чувај се,
то судбина мува се.

Нису песме, светлице,
већ прашина метлице.

Нису снови: јава је,
зар не видиш каква је?

Ни судбина није, знај,
него њезин шминкерај.

То се бубе састале
из суседне махале

да ми главу напуне
трачем лепе хануме

коју ли сам ономад
опевао вечно млад.

МЕТА

О, милосни часи свег,
ти, разложе за мој бег
из живота па на брег
кроз јесен у први снег.

О, волшебне тканице,
несанице варнице,
ево ме перјанице
за тркачке стазице.

Колико сам - атлета,
направио залета
из волшебних заплета

не би ли врх сонета
позлатила поента
– мета свију поета!

УОСТАЛОМ

Ономад беше живот,
неки му знали закон,
пило се добро пиво,
у пени био заклон.

Тако ми првог ћорка
и дима вреле цеви,
никад више одока
нећу живот да плевим.

Нек' плеви он менека
док ми не саспе зубе,
а ја ћу издалека
гледати да му шмугнем.

Куда ћу – јоште не знам
(мада уопште нећу),
уосталом што треба
да зазивам несрећу.

Спаси ме песме, мајко,
од мила до недрага,
да ме живот некако
претури преко прага!

ЗЛАТНА ЧАПРА

(Мала распра о штитовима
у *Илијади* и *Енеиди*)

У валовљу мог живота
где се чуда грабе кантом,
један талас – горња квота –
мери се са сувим златом.

Бану тако Хомер у ме
с *Илијадом* од давнина
и заталаса машту, чуј ме,
као игра арлекина.

К њему стиже Вергилије,
с Римљанином – *Енеида*:
једно другом чаролије,
јер писац се писцем зида.

О Ахилу овде реч је
и његовом вајном штиту
што је попут слике дечје
исцртан у стрип-усхиту.

Елем ту је још Енеја
и штит славни му од чапре,
ма све гола епопеја:
Ко ће кога пре да сатре!

Енеја у *Енеиди*
ил' Ахил у *Илијади*,
исто јесу – па ти види
ко коме о глави ради?

Вергилије кад је пис'о
Енеиду своју милу,
Хомера је тај посис'о
садржајно и у стилу.

Енеја му к'о Одисеј
лута све до Италије:

не чека га ту Ахилеј,
већ копија од копије.
Неки Турно, краљ Рутула,
испречи се Божјем штиту,
наста чарка и гунгула:
У плексус Енеја ритну

и погуби Турно краља
па настави за Ахилом
потрагу кроз пет земаља:
или милом или силом.

Ал' Ахил се не указа,
јер корице *Енеиде*
не скривају тог мамлаза
уз Енеју јоште приде.

У валовљу тог удеса
где се чуда мере кантом,
један талас – ова песма
мери се са сувим златом.

ЖАБАР

ЖАБАР

1

Има речи
које нису само речи.
Рећи *жабар* моме оцу,
у крају где јата
риба цветају
као сазвежђа на земљи,
значило је убити га
у срцу,
натерати бруку
у нос
као олују с планине
у цваст.

Боље је да
опсујеш најмилије,
па и живе
у мртве пресвучеш:
отац ће узвратити
трипут,
псовкама долити сунце и
– ником ништа.

Али
јеси ли га назвао
жабарем
или чуо да је неко
негде
једном
изустио ту жалосну реч
па је ти пренео,
није ти било станка
на земљи.

Због те речи,
ако би је и у сну изговорио,
отац би се потукао
и са самим собом:
Једном је бубнуо брбљивог Јанка
који је завирујући женама
под сукњу
викнуо *жабар*
оцу на бициклу;
други пут ћудљивог Мехмеда
што је у поноћ,
у дну баште,
мислећи да је отац,
пијаног Момчила,
давио;
некоћ и веселог Рајка
(*Шта оно вири из младог месеца?*):
овај погледао
па зубе скупљао
у трави.

Од Гомјенице до Саничана
осипа се летњи сумрак
сребром младих шарана
што искачу из воде
као жива надахнућа
у потрази за границом светова.
Преко мора и долина
светски жабари
довукли од пружа корпе
с поклопцима.
Отац узео стотину и
– ето стоваришта од дворишта.
Како коју напуни жабама,
сутрадан кркет путује у Рим.
Наша је кућа освитала
рујем жабље певаније.
Ругала се и луда Дуда.

А лов на жабе – овако:
Крене се лети
касно ноћу
до бара сред шума.
Около виркају виле
и цурка месечев кљун.
Крекеће *велико количество жаба*.
Хорови се разлежу
под земљом до неба.
На обали отац пали
карбитушу лампу
и приноси води.
Кружницом пламена захваћен
свемир звучних мехурова
утихне нагло
и жабе буљаво блену у њ.
Отац узима,
као крофне са тацне,
једну по једну:
травњачу,
времењачу,
онда бабурачу,
па једну без имена.
Бере у корпу
колико му драго.
Кроз крошњу
на месецу
лист у рачви – жаба.

Очева светлост
већа је на води
кад месец
зађе за облак
што личи на жапца.
Вечност тукне
на дечји страх
и све је најежено
као однекуд
састављен сан
из којег удишем чудо.
Кади ме такав час.

Кад год извади
жабу из воде
отац мало истури
па помери
лево-десно
доњу вилицу.
Мокром руком дотакне
и нос.
Задовољан шмркне.
Заборави сина што трепери
као локвањ
на малом таласу.

Никад
не додирнух
бели стомак жабе.
Само сам се дивио
очевој вољи.
На ручковима недељом,
уз јањетину и ракију,
пригледао сам му велике шаке
без палца на левој:
одрезала машина у августу,
у дворишту под жалосном врбом,
у ритуалу око нове каце
кад се сваки прави мајстор
занесе као песник у језику
и заборави да је
од крви и меса
све док се на тлу,
поред ногу,
не закопрца
тек одсечен прст,
у пиљевини.

Посао са жабама био и прошао,
а отац се на асфалту
у Ракелићима,
павши с мотора,
са животом растао.
Многи је комшија на сахрани
на врху језика
заустио ону опасну реч.
Она би се с јабучицом у грлу
попела до ризика да ћу је
и неизговорену
препознати у очима.
Тако се за сва времена
закочила између
гласа и вида.

Италија и даље једе жабе.
А дух мога оца
који никад не окуси
зелени батак
диригује невидљивом хору
што се понекад чује
после кише.
Тад рибари збацују
врбе с леђа,
а песма чешља
дете у чамцу.

Нека бехарају
жабе у ноћима
и нека њихов занос
са лавежом далеких паса
разлеже се по крајишким
долама и брдима,
у пустим сновима и душама,
под облацима и звездама,
на овоме свету што јесте и није,
што долази и пролази
као петељке на гранама,
и тек понекад,
у изабраном дану,
укаже се
у једној јединој речи,
заустави у грлу,
позлати и венча
с песмом над песмама.

СНОВАЧ

ДУША

Како хоћеш, душо, ионако кликер
дугиних си боја што се креће као
муња нове песме – видовити бисер.

Како хоћеш, душо, можда нисам знао
да препознам твоје силаске у таму,
можда нисам хтео да признам пакао.

Како хоћеш, душо, могу ја и драму
одиграти с тобом као светски дилбер,
могу да те просим као туђу даму.

Како хоћеш, душо, ионако кликер
дугиних си боја што се креће као
муња ове песме – мога дара бисер.

Како хоћеш, душо, да ти кажем право!

ТЕЛО

Оно што ја могу то је блиско Богу
кад мења природу. Не, то није лажа,
ја сам његов део – позив на слободу.

Ово моје тело, стара амбалажа,
које ништа није без тајане душе,
оно сâмо, збиља, јесте персифлажа,

само бивши укус суве оскоруше.
Ал' то исто тело, кад га душа слави,
сусретне ли жену попут увијуше,

оно без остатка њоме се забави,
свије се к'о лоза око њеног струка:
тело побенави у земној љубави.

Има када тело усковитла мука,
кад се скутри боно и затвори цело,
кад га снађе буљук различних утука,

и кад цело тело к'о да је одело.
Ал' баш тада севне мисао к'о штука,
попара се тренут – отвори предео,

и у њему песник усправи се дичан:
Дедер, болан, тело што си поседело,
знаш ли да на свету нико теби сличан

није нити биће, људино, побогу!
Да ли ме разумеш? Чујеш шта ти причам?
Оно што ти можеш то је блиско Богу

кад мења природу. Не, то није лажа,
ти си његов део – позив на слободу.
Теби је од песме само песма дража.

Уосталом – живиш на ползу народу!

ЖЕНА

Је л' то она што се на улици смеје
и поправља косу иза оба ува?
Или она што јој с белог лица веје

кокетна кошава што принца одува?
Или је, пак, дева што уситно ходи
и трептаве очи од урока чува:

Њених коментара, Боже, ослободи!
Гле, још успавана цица на пијаци
око цене сира полемику води,

а живот јој цео сервиран на тацни.
Удавача сетна, већ је климакс штипка,
у шетњи крај реке тепа црној маци

и уветом мази к'о с пола уштипка.
А шта ако дива, на војној игранци,
плешући у трансу – кликне: Ево шипка(!),

у ствари, на мене баш удицу баци?
Ил' је судба моја иза првог ћошка
(однекуд је познам по срниној фаци):

Ја бих с њом без двојбе и великог трошка
одмах ускочио у воз без повратка.
Али, ено, јао – с комшијом се кошка!

Један славни песник рече, без остатка,
да стотину вера промениће жена
да би њојзи само згода била слатка.

А ја придодајем да од феномена
што се зове жена има већа шема:
има игра древна женâ и боемâ.

Увек женин бејах кад би згода хтела
– па ма згода била кула од карата
ил' целог ме жена к'о гада мрзела.

Увек када мишљах да сам за њу нула
или да јој нарав каква лија греје,
баш тад би обома побеснела чула.

Је л' то она што се на балкону смеје
и поправља перчин свијен иза ува,
или она што јој с рујног лица веје

кокетна кошава што царства одува?
Или је, пак, дева што дрвено ходи
и лажљиве очи од мађија чува:

Њених загрљаја, Боже, ослободи!
Елем, све су оне од неке добити,
и све кад сабереш – све ка њима води,

тек какву заслужиш – такву ћеш добити,
јер она ти нуди неколико лица,
а таква понуда – није за одбити.

Савети су пуни кучина и трица,
али – ако каниш неку запросити,
остави све ове – чека те светица.

Е, па хајдемо за њу још једну попити!

РУКАВИЦА

Открио сам закон певаније моћне,
што моји пајташи тешко да ће знати,
ал' бих поделио, попут торте воћне,

са њима ту тајну у својој палати.
Моји пријашини – ма не нису гњиде,
исписују свеске у лажној позлати,

лаћају се стиха и Месеца стиде:
Луна је романтик – кажу у незнању
– месечина песми није више приде,

она је к'о Ракић, у свом пропадању,
патетична, стара, па то сад сви виде
– тако поручују у хорском грактању.

Добро – одговарам – мени месечина
одблесак је сунца што свет дању греје,
отуд месец ноћу јесте сунчевина

која тајном Бога у срцима веје.
Ја колико знадем: сунце од давнина
– и кад на ђубриште и прљаве леје

зађе – никад своје зраке не упрља!
А и сунце реч је као месечина,
оно осим пега нема других мрља.

Па сад да видимо, опрости ми Боже,
ко то са речима тргује и брља
– да не буде: Ено ни за шта се гложе!

Пријашини мисле да се речи троше
или боље рећи, мисле да се једу
па да после сваке пробаве прпошне

излазе ван смрадне – у голом нереду.
Али није тако: речи су бисери
што се преливају у свом распореду

којем нема краја као ни химери
што их стално плоди видовитом муњом:
То не утвљују књижевни дилери,

јер им је фуснота стваралачком круном,
они воле препис каквог туђег штива
да прогласе својим, а чин – новом буном,

новим ангажманом језичког пролива
који блунут нити смрди нит' мирише,
где се не зна ко је Попај ко Олива,

нит' ко коме више *мемориам* пише.
Њихова књижевност је празна дупља – кост,
а у српском језику Лажни Шћепан – гост,

ил' што песник рече (за језик не вуци!)
да тај модернизам са предзнаком – пост,
у свој својој сили и великој буци

јесте рукавица на пластичној руци!

ЗЈАКА

Један лажипевац рече ономадне:
Поезија данас јесте анахрона
и ко је уопште на свет овај даде!?

А затим додаде, мила мати бона,
да песништво нема своје упориште
и да га он скида са олимпског трона.

Јер, њега занима филозофилиште:
ту се школски може о свему мислити
– не у поезији што таленат иште.

Да, ја сам мислилац, песник нећу бити
– шишти злопоглеђа у ћошак бленећи,
па му ли се оте грохот убојити,

нешто налик на плач и мекет јарећи:
к'о кад се зацене над брашном будала
ил' онај што луди у својој несрећи.

И реч надахнуће за њ је тра-ла-ла-ла
(мада добро знаде шта све оно твори),
он ће и без њега текст књижевних зјала

да допише ничим што ништа говори.
Песма је утвара што напада слабе,
запоседа душу и бесмислом гори,

поезију данас писати је – хабе,
јер она је сенка, разговор обављен
између Хомера, Шекспира и Кафке,

а нови песници – сабласни џулови.
То су чисти факти, а не бедне музе
кроз које таленат тобож сам ромори

и музика лије озонске медузе
– ликује патуљак, жељан калодонта,
цедећи кроз зубе дивне небулозе.

Ал' друкче би око, пуно мрзног софта,
гледало на људе и њихова срца,
и друкче дувало поезију с нокта

да му се у душу лирски дах укрца
и да свест о томе претвори у срећу
из које сунчева светлост пева, врца,

творећи се у срс, у клицу носећу.
Зато му опраштам, милујем по коси,
он ће већ пронаћи професију трећу

у којој ће моћи смртан да се носи
са људима који рођени са кваром
не налазе слику Господа у роси.

Опростићу, кажем, пријашину старом,
чак и сад док криву подмеће ми ногу,
и стихове што ми преузе преваром,

све ћу опростити – чак и што не могу.
Јер, он собом носи претешко детињство,
очеве женидбе, пубертетску дрогу,

на славској игранци криво убиство,
под јорганом слике из еротског штива,
картање – кад губећ' излуди начисто,

гладовање у ком слатка је трњина,
па мушки загрљај и станични клозет,
прележану муку од касних богиња

и лом цеванице што одлежа опет.
Дакле, он све носи што условом бива
да постане прави, самосвојан поет,

да му песма буде као рана жива,
и да никад сјаја не буде јој доста
док му се низ судбу житка слава слива.

Али мом прикану што ојађен оста
далеко од свега – иза леђа Богу,
чак и кад би одмах скочио са моста

– све је узалуду, авај и побогу.

О СТИХУ

Да видимо шта је остало на свету
после прве речи, а у моме стиху,
у његову корист или моју штету?

У ком сам се, дакле, развио облику?
Не, од тога нећу сад правити славље,
нити ћу казати: јеб'о своју слику,

нит' ћу као после киселине мравље
изгриженог нокта унатражак ићи,
већ ћу као Ричард Онај – Срце Лавље

високо заставу победе подићи.
Ја знам шта стих може, један стих, једини,
шта он све отвара и како му прићи,

какву буку ствара у немој тишини,
колико болова у њему се цери,
кол'ко дуго беше пљуснут у прашини!?

И знам царски аршин како ли га мери,
познајем валере његове милине,
опроштајне сузе у братској завери.

Стих се распрскава у злато и трине,
његове поруке пуштене су звери,
у зубе не гледај чак и ако зине,

због стиха си стално у новој афери,
одувек је тако било, мајчин сине,
ево па на мени све намах провери.

Чак и кад је ружа стих је попут мине,
као млади солдат – увек на провери.
Зато држ' се снова чим ти речца сине,

јер на овом свету живе аматери.